

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA**SPRENDIMAS**

2026 m. gegužės 29 d. Nr. 3R-1005 (2.13-1.E)
Vilnius

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) 2025-05-23 gavo [DUOMENYS NESKELBTINI] (toliau – Pareiškėjas) skundą (Inspekcijos reg. Nr. 1R-3403 (2.13 Mr)) ir 2025-05-28 (Inspekcijos reg. Nr. 1R-3499 (2.13 Mr)), 2025-05-28 (Inspekcijos reg. Nr. 1R-3500 (2.13 Mr)), 2025-05-29 (Inspekcijos reg. Nr. 1R-3533 (2.13 Mr)) gavo jo papildymus (toliau kartu – skundas) dėl neteisėto asmens duomenų tvarkymo.

Skunde nurodyta, kad [DUOMENYS NESKELBTINI] (toliau – Skundžiamas asmuo) įsirengė ant savo namo antro aukšto lango vaizdo kamerą ir galimai filmuoja įvažiavimą į Pareiškėjo privačią valdą, kiemą bei namą.

Pareiškėjas nurodo, kad kreipėsi į Skundžiamą asmenį prašydamas vaizdo kamerą pritvirtinti žemiau, tačiau jis atsisakė tai padaryti. Pareiškėjas prašo įpareigoti Skundžiamą asmenį įrengti vaizdo kamerą taip, kad nebūtų galima jos atsukti į privačią Pareiškėjo valdą arba ją pašalinti.

Inspekcija, pagal savo kompetenciją išnagrinėjusi skundą jo apimtyje,

n u s t a t ė:

Inspekcija 2025-06-27 gavo Skundžiamo asmens paaiškinimą (Inspekcijos reg. Nr. 1R-4209 (2.13 Mr)) ir 2025-08-11 gavo papildomą paaiškinimą (Inspekcijos reg. Nr. 1R-5338 (2.13 Mr)) (toliau kartu – Skundžiamo asmens paaiškinimas), kuriuose nurodyta, jog Skundžiamas asmuo stebi tik savo teritoriją. Vaizdo kamera buvo įrengta dėl saugumo, nes Skundžiamam asmeniui dirbant, jo nebūna namie, o namuose lieka pagyvenęs šeimos narys, be to, tiek Skundžiamas asmuo, tiek jo šeimos narys bijo asmenų, vartojančių psichotropines medžiagas. Skundžiamas asmuo nurodo, kad vaizdo kamera nėra įrašomas garsas, pašaliniai žmonės bei aplinka nestebimi, vaizdo įrašai nėra daromi, kamera neturi SD kortelės bei matomas tik tiesioginis vaizdas.

Dėl vaizdo stebėjimo kameros įrengimo

Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos nuostatų¹ (toliau – Nuostatai) 9.2 papunktyje įtvirtintas vienas iš Inspekcijos veiklos tikslų – stebėti ir užtikrinti BDAR², Lietuvos Respublikos asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatymo (toliau – Teisėsaugos ADTAI), ADTAI³, išskyrus atvejus, kai tai yra žurnalistų etikos inspektorius kompetencija, taikymą, prižiūrėti ir kontroliuoti Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (toliau – ERĮ) nuostatų, reglamentuojančių asmens duomenų tvarkymą bei privatumo

¹ Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. 1156 „Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos nuostatų patvirtinimo“.

² 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR).

³ Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas (toliau – ADTAI).

apsaugą, vykdymą. Siekdama Nuostatų 9.2 papunktyje nurodyto tikslo, Inspekcija, be kita ko, ADTAJ, Teisėsaugos ADTAJ, BDAR nustatyta tvarka nagrinėja asmenų skundus šių įstatymų ir ERJ nuostatų, reglamentuojančių asmens duomenų tvarkymą bei privatumo apsaugą, nustatytais atvejais, Inspekcijos nustatyta tvarka nagrinėja asmenų skundus tarptautinėse sutartyse nustatytais atvejais ir, remdamasi skunduose pateikta informacija, tikrina asmens duomenų tvarkymo teisėtumą bei priima sprendimus dėl asmens duomenų tvarkymo pažeidimų (Nuostatų 11.1 papunktis).

Vadovaujantis nurodytu teisiniu reglamentavimu, Inspekcija turi teisę vertinti vaizdo stebėjimo (asmens duomenų tvarkymo) teisėtumą, ir nustačiusi, kad vykdomu vaizdo stebėjimu yra pažeidžiami asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų (BDAR, ADTAJ) reikalavimai, Inspekcija turi įgaliojimus teikti nurodymus nutraukti neteisėtą vaizdo stebėjimą, tačiau Inspekcijos kompetencijai nėra priskiriamas nurodymų teikimas dėl vaizdo stebėjimo kameros įrengimo Pareiškėjo nurodytose vietose ir (ar) jos pašalinimo.

ADTAJ 29 straipsnio 1 dalies 2 punkte numatyta, jog priežiūros institucija (Inspekcija) priima sprendimą nutraukti skundo ar jo dalies nagrinėjimą, jeigu nagrinėjant skundą ar jo dalį paaiškėja, kad skunde nurodytų aplinkybių ar dalies jų tyrimas nepriklauso priežiūros institucijos kompetencijai.

Pareiškėjas nurodė, jog kreipėsi į Skundžiamą asmenį dėl vaizdo stebėjimo kameros, prašydamas ją įrengti žemiau, tačiau Skundžiamas asmuo atsisakė tai padaryti.

Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjas savo galimą teisių pažeidimą sieja su vaizdo kameros įrengimu ir skundu siekė, kad vaizdo stebėjimo kamera būtų įrengta kitoje vietoje arba būtų pašalinta, Inspekcija sprendžia, kad neturi kompetencijos vertinti ir spręsti dėl Skundžiamo asmens vaizdo kameros įrengimo ir (ar) prašymo pašalinti vaizdo kamerą teisėtumo, todėl Pareiškėjo skundo nagrinėjimas šioje dalyje nutrauktinas pagal ADTAJ 29 straipsnio 1 dalies 2 punktą.

Pažymėtina, kad vaizdo stebėjimo kameros įrengimo ir jų pašalinimo klausimai, t. y. galimi reikalavimų, įtvirtintų Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, pažeidimai, nagrinėjami teisme Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Dėl neteisėtai vykdomo vaizdo stebėjimo

Asmens duomenų (taip pat ir vaizdo duomenų) tvarkymą reglamentuoja BDAR ir ADTAJ. Pagal BDAR 2 straipsnio 2 dalies c punktą BDAR netaikomas asmens duomenų tvarkymui, kai duomenis tvarko fizinis asmuo, užsiimdamas išimtinai asmenine ar namų ūkio veikla, tačiau pažymėtina, kad ši išimtis turi būti aiškinama siaurai, kaip numatanti tik tokią veiklą, kuria privatūs asmenys užsiima neperžengdami privataus ar šeimos gyvenimo ribų <...>⁴. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, nagrinėdamas klausimą dėl namų ūkio išimties taikymo esant situacijai, kai vaizdo stebėjimo sistema, kurią fizinis asmuo įrengė ant savo šeimos namo, siekdamas apsaugoti namo savininkų šeimos turtą, sveikatą ir gyvybę, daromi įrašai nuolatinio įrašymo įrenginyje, apima ir viešosios erdvės stebėjimą, konstatavo, jog vaizdo stebėjimas, apimantis, net jei tik iš dalies, viešąją erdvę ir todėl yra nukreiptas į tokiu būdu duomenis tvarkančio asmens privačios sferos išorę, jis negali būti laikomas išimtinai „asmenine ar namų ūkio veikla“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 95/46 3 straipsnio 2 dalies antrą įtrauką (šiuo atveju pagal BDAR 2 straipsnio 2 dalies c punktą)⁵.

Apibendrinant Gairėse dėl vaizdo stebėjimo pateiktas nuostatas bei teismų praktiką, darytina išvada, kad tuo atveju, jeigu į vaizdo kameros stebėjimo lauką patenka bent dalis viešosios erdvės ar kaimynystėje esančio turto, laikytina, kad toks stebėjimas peržengia asmens, vykdančio vaizdo

⁴ Europos duomenų apsaugos valdybos 2020-01-29 Gairės 3/2019 dėl asmens duomenų tvarkymo naudojant vaizdo prietaisus (toliau – Gairės dėl vaizdo stebėjimo), 12 p.

⁵ ESTT 2014 m. gruodžio 11 d. sprendimas byloje *F. Ryneš* (C-212/13, ECLI:EU:C:2014:2428).

stebėjimą, privačios teritorijos ribas, todėl BDAR 2 straipsnio 2 dalies c punkte įtvirtinta išimtis nėra taikoma ir BDAR reikalavimai turi būti taikomi visa apimtimi.

Pagal BDAR įtvirtintą teisinį reguliavimą vaizdo stebėjimas laikomas teisėtu tik jei jis atitinka BDAR 5 straipsnyje nustatytus su asmens duomenų tvarkymu susijusius principus bei yra pagrįstas bent viena iš BDAR 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygų. BDAR 5 straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog duomenų valdytojas (šiuo atveju – Skundžiamas asmuo) yra atsakingas už tai, kad būtų laikomasi BDAR 5 straipsnio 1 dalies, ir turi sugebėti įrodyti, kad jos laikomasi (atskaitomybės principas).

Nagrinėjamu atveju Pareiškėjas skundžiasi dėl galimai neteisėto jo teritorijos ir įvažiavimo į ją vaizdo stebėjimo, tačiau iš Skundžiamo asmens pateikto paaiškinimo bei prie jo pridėtos nuotraukos, kurioje užfiksuotas ant Skundžiamo asmens namo antro aukšto lango įrengtos vaizdo kameros stebėjimo laukas, matyti, kad minėtos vaizdo kameros stebėjimo laukas apima Skundžiamam asmeniui priklausantį kiemą ir nedidelę dalį viešos erdvės (kelias, kuris tiesiogiai ribojasi su Skundžiamo asmens sklypu, bei pievos dalis, esanti už tvoros), t. y. nėra nustatyta, kad vykdomas Pareiškėjo teritorijos ir įvažiavimo į ją vaizdo stebėjimas.

Inspekcija skundo reikalavimų pagrįstumą nagrinėja jo ribose, t. y. vertina, ar Pareiškėjo teritorija, įvažiavimas į ją patenka į Skundžiamo asmens vykdomo vaizdo stebėjimo lauką.

Iš skundo medžiagoje surinktų duomenų (Skundžiamo asmens paaiškinimo ir pateiktos nuotraukos) nustatyta, kad Pareiškėjo teritorija, įvažiavimas į ją į Skundžiamo asmens vykdomo vaizdo stebėjimo lauką nepatenka. Vaizdo kameros stebėjimo laukas apima tik Skundžiamo asmens kiemą bei nedidelę viešosios erdvės dalį.

Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, Inspekcija konstatuoja, kad skundo nagrinėjimo metu nebuvo nustatyta, kad Skundžiamas asmuo vykdo Pareiškėjui priklausančios teritorijos, įvažiavimą į ją vaizdo stebėjimą, todėl Pareiškėjo skundas dalyje vertintinas kaip nepagrįstas. Kadangi skundo ribose nenustatyta BDAR pažeidimo, Inspekcija sprendžia, kad Skundžiamas asmuo Pareiškėjo atžvilgiu, nepažeidė BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punkte įtvirtinto teisėtumo principo. Atitinkamai Pareiškėjo skundas dalyje dėl neteisėtai vykdomo vaizdo stebėjimo atmetamas kaip nepagrįstas.

Inspekcija, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi ADTAĮ 29 straipsnio 1 dalies 2 punktu ir ADTAĮ 31 straipsnio 1 dalies 2 punktu,

n u s p r e n d ž i a:

1. Pareiškėjo skundo nagrinėjimą dalyje dėl vaizdo stebėjimo kameros įrengimo nutraukti.
2. Pareiškėjo skundą dalyje dėl neteisėtai vykdomo vaizdo stebėjimo atmesti.
3. Apie priimtą sprendimą informuoti Pareiškėją bei Skundžiamą asmenį.

Šis sprendimas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui (adresas: Žygimantų g. 2, Vilnius).

Direktorius pavaduotoja,
pavaduojanti direktorių

Danguolė Morkūnienė